

Kuntalaisaloite Rantasalmen kunnan avustukset vapaa-ajan asumista palveleville yksityisteille

KHALL 18.09.2023 § 226

Valmistelija

Vt.hallintopäällikkö Jarkko Sanisalo, p. 040 674 3467

Kuntalaisaloite.fi kautta Rantasalmen kunnalle on 25.8.2023 saapunut kuntalaisaloite, jonka aiheena on kunnan avustukset vapaa-ajan asumista palveleville yksityisteille. Aloitteen vastuuhenkilönä on Mauri Koistinen, Kuopio.

Aloitteen sisältö:

"Valtion ja kunnan avustuksista yksityisteiden tienpitoon säädetään yksityistielain (13.7.2018/560) 7 luvussa. Kunnan avustuksista järjestäytyneiden tiekuntien ylläpitämille yksityisteille säädetään sanotun lain 84 §:ssä.

Rantasalmen kunta noudattaa avustusten osalta päättämäänsä käytäntöä, että tiekunnille ei myönnetä avustuksia niiden yksityisteiden kunnossapitoon, joiden vaikutusalueella ei ole pysyvää asutusta. Tällä perusteella kunta automaattisesti hylkää sellaisten tiekuntien tienpitoa koskevat avustushakemukset, joiden osakkaana ei ole ainoatakaan pysyvää asutusta palvelevaa kiinteistöä. Kunnan avustusta koskevan pykälän sanamuoto ei tällaista kategorista asutusmuodon välistä jakoa tunnista, joten kunnan noudattama käytäntö on rajoittavampi kuin laki edellyttää ja asettaa kunnan jäsenet eriarvoiseen asemaan.

Rantasalmi on houkutteleva ja hyvässä maineessa oleva vapaa-ajan asumisen paikkakunta. Vapaa-ajan kiinteistöjä koskeva ja pysyvää asumista ankarampi kiinteistövero on kunnalle merkittävä tulonlähde ja kausiasukkaiden merkitys palveluiden ja tuotteiden ostajina sen aluetaloudelle isossa roolissa.

Yksityistiet, siinä missä kunnan katu- ja muu kunnallistekninen verkosto, ovat kuntalaisten yhteiskäyttöistä arvokasta infrastruktuuria. Yksityisteihin kohdistuu niiden osakkaiden tienkäytön lisäksi myös muuta yleistä käyttötarvetta, mm. marjastukseen, ulkoiluun, metsästykseseen ja huoltovarmuuteen liittyen. Vapaa-ajan asukkaiden hyväksyminen kunnan ”yhteisöön”, tulisi huomioida myös yhteisvastuuna yksityisteiden kunnossapitokustannusten kohtuullisessa jakamisessa. Kohtuuttoman rajaava avustuskäytäntö johtaa vain yksityisteiden kasvavaan korjausvelkaan ja tiestön heikompaan käytettävyyteen, vallitsevaan käytäntöön liittyvän tyytymättömyyden ohella.

Tämän aloitteen tavoitteena on, että Rantasalmen kunta edistyksellisenä vapaa-ajan asumisen paikkakuntana alkaa noudattamaan käytäntöä, jonka mukaisesti yksityistieavustuksia on mahdollista hakemuksesta myöntää tiekunnille em. pysyvää asutusta edellyttämättä."

Aloitteeseen on osallistunut kuntalaisaloite.fi kautta 4 henkilöä, joista kunnan asukkaita on 1.

Esittelijä Kunnanjohtaja Leskinen Rainer

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää merkitä kuntalaisaloitteen tiedoksi ja lähettää aloitteen kunnan ympäristötoimen valmisteltavaksi.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

Yksityistieavustusten päivittäminen

YMPÄLTK 22.11.2023 § 12

Valmistelijä Ympäristösihteeri Päivi Yli-Kovero, puh. 050 470 5080

Rantasalmen yksityistien avustusperusteet on laadittu Tiejaoksen päätöksellä 5.6.2001 § 5. Avustuksia jaettaessa on käytännössä sitouduttu vuoden 1995 kustannustasoon. Asiaa on kuitenkin helpottanut jaettavan määrärahan ja avustusprosentin kasvu.

Yksityistielain (560/2018) 84 §:ssä säädetään kunnan oikeudesta päättää avustuksen määrärahasta, avustuksen ehdoista ja käytännön valvonnasta. Ainoat reunaehdot kunnan harkinnanvaraisuudelle on, että tiekunta on perustettu ja ajantasaiset tiedot ovat kirjattu Digiroad-palveluun.

Kunnanhallitus on päätöksellään KHALL 18.9.2023 § 226 antanut ympäristötoimelle tehtäväksi kuntalaisaloitteen käsittelyn, jonka tarkoituksena on selvittää ja valmistella vapaa-ajanasukkaiden teiden tukemisen mahdollisuutta.

Kuntalain (410/2015) 141 §:n mukaan, jos asiaa koskee muutoksenhakukielto, päätöksestä on tultava ilmi mihin säännökseen kielto perustuu. Kuntalain 136 §:n mukaan päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Oikeusohjeet

Yksityistielaki (560/2018) 84 §

Kuntalaki (410/2015) 136 § ja 141 §

Esittelijä Johtava rakennustarkastaja Mauri Ruuskanen

Päätösehdotus: Ympäristötoimi esittää, että selvittämistä ja valmistelua laajennetaan siten, että avustusperusteet päivitetään kokonaisuudessaan ja annetaan valtuuston päätettäväksi vuoden 2024 aikana.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin korjattuna; "Ympäristötoimi esittää kunnanhallitukselle, että selvittämistä ja valmistelua laajennetaan siten, että avustusperusteet päivitetään kokonaisuudessaan päätettäväksi vuoden 2024 aikana.

KHALL 20.12.2023 § 364
314/10.05.00/2023

Valmistelija vt. hallintopäällikkö Jarkko Sanisalo, p. 040 6743467

Ympäristölautakunnan päätöksen 22.11.2023 § 12 esittelytekstissä todetaan, että kunnan voimassa olevat yksityistieavustusten periaatteet kaipaavat päivittämistä ja lautakunta on nähnyt tarpeelliseksi tarkastella vuonna 2024 samassa yhteydessä kuntalaisaloitteessa mainittua asiaa.

Organisaatiomuutoksessa 1.1.2024 yksityistieasiat kuuluvat Tekniselle ja ympäristötoimialalle (aikaisemmalle ympäristötoimialalle).

Esittelijä Kunnanjohtaja Rainer Leskinen

Päätösehdotus: Kunnanhallitus päättää merkitä tiedokseen valmistelun tilanteen ja evästää teknistä ja ympäristötoimialaa valmistelemaan kuntalaisaloitteen osana yksityistieavustusperusteiden kokonaisvaltaista päivitystä.

Päätös: Kunnanhallitus hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

TEYMPLTK 01.11.2024 § 65
314/10.05.00/2023

Valmistelija Ympäristöasiantuntija Päivi Yli-Kovero 050 470 5080

Vuoden 2024 aikana on selvitetty yksityistieavustusten perusteiden kokonaisvaltaista päivitystä ja toisaalta selvitetty avustuskriteerien laajentamista koskemaan myös vapaa-ajan asukkaita.

Liitteenä on yksityisteiden avustusperusteet, tieisännöitsijöille suunnattu sekä muille avoin kysely vastauksineen sekä ehdotus uusiksi avustusperusteiksi. Selvitys yksityistieavustusten jakamisesta Suomessa yleisellä tasolla on oheismateriaalina. Avustusperusteiden kunnossapitokustannusten enimmäiskustannukset ovat laskettu edellisen vuoden keskiarvojen perusteella. 2. luokan teiden keskiarvo oli 1700 €/km, 3. luokan teiden keskiarvo oli 1300 €/km ja 4. luokan teiden keskiarvo 1200 €/km

Esittelijä Ympäristöasiantuntija Päivi Yli-Kovero

Päätösehdotus: Tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyy ehdotuksen uusiksi avustusperusteiksi.

Avustusehtoja ei laajenneta koskemaan vapaa-ajan asukkaita johtuen avustuksiin varattujen määrärahojen huomattavasta leikkauksesta.

Päätös: Tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.

TEYMPLTK 11.12.2024 § 85
252/10.05.00/2023

Valmistelija Ympäristöasiantuntija Päivi Yli-Kovero 050 470 5080

Kunnanhallitus on päätöksellään 18.09.2023 § 226 antanut tekniselle ja ympäristölautakunnalle tehtäväksi selvittää *voidaanko yksityistieavustusten jakaminen ulottaa koskettamaan myös vapaa-ajan asukkaita kuntalaisaloitteen mukaisesti*. Samassa yhteydessä on tarkastettu yksityistieavustusten jakoperusteet kokonaisuudessaan.

Tekninen ja ympäristölautakunta on käsitellyt uudet avustusehdot päätöksellään TEYMPLTK 01.11.2024 § 65. Luonnokseen on tehty muutos koskien viimeistä hakupäivää palautteen perusteella. Viimeinen hakupäivä on **30.6.**

Avustusehtoja ei voida laajentaa koskemaan vapaa-ajanasukkaita johtuen yksityisteiden avustamiseen kohdistuneiden määrärahojen leikkauksen vuoksi.

Esittelijä Tekninen johtaja Mauri Ruuskanen

Päätösehdotus: Tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyy annetun selvityksen kuntalaisaloitteeseen ja esittää sitä edelleen tiedoksi saatettavaksi kunnanhallitukselle.

Päätös:

Tekninen ja ympäristölautakunta hyväksyi ehdotuksen yksimielisesti.
